

Coordinació d'Activitats Empresarials

Guía de bones pràctiques preventives per autònoms i PIMES

ÍNDEX

1. Concepte	2
2. Objectiu	2
3. Introducció	2
4. Definicions	4
5. Supòsits en els quals és obligat realitzar la CAE	5
6. Mitjans de coordinació	9
6.1. Coordinador d'activitats preventives	10
6.2. Recurs preventiu	12
7. Responsabilidad en matèria de CAE	13
8. El treballador autònom	15
9. Eines de gestió	17
10. Procedimient de gestió de la CAE	18
11. Documentació de referència	21

1. Concepte

La coordinació d'activitats empresarials (CAE) es pot definir com tot aquell conjunt de mesures en què els treballadors per compte d'altri de dues o més empreses, i / o els treballadors autònoms posen en comú, amb l'única finalitat de protegir la seguretat i salut dels que treballen compartint un mateix lloc o centre de treball, o bé presten la seva activitat per contractació d'obres o serveis.

2. Objectiu

L'objectiu d'aquesta guia és proporcionar una sèrie de pautes i recomanacions amb la finalitat de que totes les nostres empreses mutualistes que, d'una banda, actuen com a titulars d'instal·lacions i com a empresaris principals, i d'altra banda, aquells treballadors autònoms i empreses mutualistes que, amb més o menys freqüència, exerceixen la seva activitat professional en centres de treball aliens en règim de subcontractació per obra o servei o fins i tot compartint instal·lacions, disposin de tota aquella informació que fa referència a la gestió de la coordinació d'activitats empresarials (CAE).

3. Introducció

La Llei 54/2003 de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals, afegeix un apartat a l'article 24 de la Llei 31/1995 de Prevenció de Riscos Laborals (LPRL), pel qual s'estableix de manera expressa la necessitat de desenvolupar reglamentàriament les previsions en matèria de coordinació d'activitats empresarials que regula l'esmentat article.

El Reial Decret 171/2004 ve a donar compliment a aquest mandat i desenvolupa el que preveu l'article 24 de la Llei 31/1995, prenent com a referència els criteris comuns i consideracions generals consensuats pels agents socials, tractant els diferents supòsits en què és necessària la CAE i els mitjans que calen establir.

Al sector de la construcció s'ha de tenir en compte a més el que estableix el Reial Decret 1627/1997, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut en les obres de construcció (en matèria de coordinació), així com la Llei 32/2006, reguladora de la subcontractació en el Sector de la Construcció i el Reial Decret 1109/2007, pel qual es desenvolupa l'esmentada Llei i que introdueix aspectes nous que afecten directament a la relació entre les empreses que constitueixen la cadena de subcontractació en aquest àmbit.

Sens dubte, la CAE pretén ser una via de solució pels problemes que sorgeixen en un entorn on darrerament les relacions empresarials cada vegada són més habituals, i on es tendeix cada vegada més a la contractació d'obres i serveis. Aquesta contractació o subcontractació és una forma de descentralitzar part de l'activitat productiva de l'empresa, a través de diferents tipus de contractes entre una empresa titular o principal i una empresa contractista. En aquestes situacions, es dóna el fet que coincideixen treballadors de diverses empreses en un mateix centre de treball, sense oblidar els treballadors autònoms. En aquest entorn, cada empresa realitza els seus treballs i genera els seus respectius riscos, els quals poden afectar els treballadors de les altres empreses existents en el centre o fins i tot veure's agreujats a conseqüència de les activitats realitzades per aquestes empreses. És per això que caldrà contemplar els riscos del centre i de la seva activitat, els dels treballs efectuats per cadascuna de les empreses contractades o subcontractades, així com també els generats per la concurrència de les mateixes.

Amb tot això, la CAE pretén aplicar de forma responsable i coherent tots i cada un dels principis de l'acció preventiva establerts a la Llei 31/95, LPRL, i els mètodes de treball necessaris per part de les empreses concurrents; el control de les interaccions de cadascuna de les activitats dutes a terme en aquest centre i en particular quan puguin generar riscos greus o molt greus, així com

quan s'efectuïn activitats incompatibles entre si des del punt de vista de la seguretat i salut dels treballadors.

4. Definicions

- **Centre de treball:** qualsevol àrea, edificada o no, en la qual els treballadors hagin de romandre o bé accedir per raó del seu treball.
- **Empresari titular:** la persona que té la capacitat de posar a disposició i gestionar el centre de treball.
- **Empresari principal:** es tracta de l'empresari que contracta o subcontracta amb altres la realització d'obres o serveis corresponents a la seva pròpia activitat i que es desenvolupen en el seu propi centre de treball.
- **Promotor:** persona física o jurídica, pública o privada que d'una manera individual o col·lectiva, decideix, impulsa, programa i finança una obra d'edificació per a si o per a la seva posterior alienació, lliurament o cessió a tercers i sota qualsevol títol.
- **Coordinador de seguretat i salut:** figura designada pel promotor per dur a terme la coordinació en matèria de seguretat i salut durant l'elaboració del projecte d'obra si intervé més d'un projectista o la coordinació en matèria de seguretat i salut durant l'execució de l'obra quan intervingui més d'una empresa o treballadors autònoms.
- **Concurrencia:** situació esdevinguda quan en un mateix centre de treball es desenvolupen activitats per part de treballadors de dues o més empreses. Per tant, es considera empresa concurrent a cadascuna de les empreses contractistes, subcontractistes o treballadors autònoms que intervenen simultàniament en el mateix centre de treball durant l'execució de les activitats.
- **Contractista:** persona física o jurídica que assumeix contractualment davant l'empresari titular i/o principal, amb mitjans humans i materials propis o aliens, el compromís d'executar la totalitat o part dels treballs amb subjecció a un projecte o un contracte.
- **Subcontractista:** persona física o jurídica que assumeix contractualment davant del contractista, amb mitjans humans i materials propis, el compromís d'executar la totalitat o part dels treballs amb subjecció a un projecte o contracte.
- **Treballador autònom:** Treballador per compte propi que realitza de forma habitual, personal i directa una activitat econòmica a títol lucratiu, sense subjecció a contracte de treball i encara que utilitzi el servei remunerat d'altres persones.

5. Supòsits en els que cal realitzar la CAE

Es troben dins de l'abast de la coordinació d'activitats empresarials els següents supòsits:

➤ **Concurrencia de treballadors de diverses empreses en un mateix centre de treball**

En primer lloc, caldrà tenir present que tots els empresaris, els treballadors dels quals coincideixen en un centre de treball, independentment de quin d'ells tingui la titularitat de l'establiment, són empresaris concurrents. A tots ells els correspon el deure de cooperació referent a l'intercanvi d'informació corresponent als riscos generats per l'activitat que desenvolupen en el centre de treball.

Aquesta informació intercanviada ha de ser real, actualitzada, suficient i es proporcionarà per escrit quan alguna de les empreses generi riscos qualificats com greus o molt greus. En la resta dels casos no és obligatori, però sí recomanable fer-ho també per escrit, deixant constància documentada d'aquest acte. Pel que fa al contingut d'aquesta informació, s'han de concretar els riscos específics de les obres i serveis contractats, els quals poden afectar al centre i als treballadors d'altres empreses concurrents. En definitiva, els riscos que aporta cada empresa a aquesta situació de concurrència, els

quals s'hauran d'actualitzar quan hi hagi canvis en els procediments de treball, ús d'equips o materials o altres circumstàncies i que siguin rellevants per a la coordinació.

A més, quan els riscos es puguin veure agreujats o modificats per circumstàncies derivades de la concurrència d'activitats, les empreses concurrents han de valorar conjuntament i informar-se recíprocament sobre aquestes situacions i sobre les accions preventives a prendre per totes i cadascuna d'elles. Així mateix, quan es produeixi un accident de treball, l'empresari corresponent haurà d'informar d'aquest fet als altres empresaris presents al centre de treball. També caldrà comunicar immediatament tota situació d'emergència susceptible d'afectar la salut o la seguretat dels treballadors de les empreses presents al centre de treball. Aquesta informació la tindran en compte la resta d'empreses concurrents en les seves avaluacions de riscos i planificacions preventives, tal i com s'estableix a la Llei 31/1995, de Prevenció de Riscos Laborals.

Els empresaris hauran de considerar els riscos que, sent propis de cada empresa, sorgeixin o s'agreugin precisament per les circumstàncies de concurrència i degut a les activitats que es desenvolupen. Cada empresari ha d'informar als seus treballadors respectius sobre els riscos derivats de la concurrència d'activitats empresarials en un mateix centre de treball.

Aquestes obligacions establertes per a les empreses concurrents s'han d'entendre no només com un deure, sinó també com un dret recíproc per garantir la protecció eficaç en matèria de seguretat i salut per a tots els treballadors de cadascuna d'aquestes empreses que treballen en un moment determinat en un mateix centre de treball.

➤ **Concurrència de treballadors de diverses empreses en un mateix centre de treball, sent-ne una d'elles l'empresa titular**

És el cas en el qual es contracta una activitat diferent de la que es realitza en el centre de treball. L'empresari que posa a disposició i gestiona el centre de treball, a més de complir amb les obligacions d'informació establertes com a empresari concurrent, també ha de realitzar tot un seguit d'actuacions addicionals.

Les empreses concurrents, un cop hagin informat de les activitats a dur a terme i dels riscos de les seves activitats específiques a l'empresari titular, han de rebre d'aquest la informació i instruccions relatives al centre de treball. A partir d'aquí, els empresaris concurrents hauran de fer el següent:

- a) De forma prèvia a l'inici dels treballs: elaborar o modificar l'avaluació de riscos, incorporant aquesta informació i instruccions facilitada per l'empresari titular (art. 4.4. i 9 de l'RD 171/2004). Comunicar als seus treballadors la informació i instruccions rebudes (art.4.5 de RD 171/2004) i complir amb les mateixes. Establir els mitjans de coordinació necessaris, a iniciativa de l'empresari titular (art. 5 de l'RD 171/2004) i comunicar-ho als seus treballadors.
- b) Quan sigui procedent, durant l'execució dels treballs: informar a l'empresari titular dels accidents ocorreguts a les seves instal·lacions i de qualsevol situació d'emergència, de forma immediata (art. 4.2 i 4.3 RD 171/2004). Informar dels nous riscos generats, quan hi hagi modificacions en els treballs durant la seva execució, sempre que siguin rellevants per a la coordinació d'activitats. L'empresari titular ha de lliurar noves instruccions davant canvis existents en el centre que així ho requereixin.

Es pot donar el cas que l'empresari tingui la titularitat de centre però no aporti treballadors, en aquest cas les obligacions es concreten solament a informar els empresaris concurrents dels riscos del seu centre i que puguin afectar les activitats desenvolupades en aquest per les empreses contractades i subcontractades. En aquest sentit, també ha d'informar sobre les actuacions a seguir en cas d'emergència, que hauran previst d'acord amb l'art. 20 de la LPRL, així com qualsevol altra normativa en aquesta matèria que pogués resultar d'aplicació, com el Reial Decret 393/2007, pel qual s'aprova la Norma Bàsica d'Autoprotecció dels centres, establiments i dependències dedicats a activitats que puguin donar origen a situacions d'emergència.

> **Concurrencia de treballadors de diverses empreses en un centre de treball quan existeix un empresari principal**

Supòsit en el qual es contracta la mateixa activitat que es realitza en el centre de treball. Quan en un centre de treball, l'empresari titular està contractant o subcontractant la seva pròpia activitat, les seves obligacions referents a la vigilància de l'acompliment de les normes de seguretat i salut es superposen amb les corresponents a empresari concurrent (sempre que coincideixin les dues figures), i per tant, ha d'assumir les corresponents obligacions, les quals no s'exclouen entre si, sinó que es van sumant.

En l'obligació de facilitar informació per part de l'empresa principal, es pot donar la situació en la qual els treballadors de l'empresa contractista o subcontractista que realitzen les operacions objecte de el contracte, utilitzen maquinària, equips, productes, matèries primeres o útils facilitades per la principal. En aquest cas, l'empresari principal els hi haurà de proporcionar tota la informació necessària perquè la utilització i manipulació de tots aquests mitjans es produeixi sense riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors, i també per tal de que els empresaris puguin complir les seves corresponents obligacions d'informar als seus treballadors.

Un cop l'empresari principal ha complert amb les esmentades obligacions, la resta d'empreses concurrents han de procedir de la mateixa manera que la indicada en l'apartat anterior, tant de forma prèvia a l'inici dels treballs com durant l'execució dels mateixos, segons procedeixi.

Abans de l'inici de l'activitat, l'empresari principal exigirà a les empreses contractistes i subcontractistes que li acreditin per escrit:

- a) L'avaluació de riscos i la planificació de l'activitat preventiva corresponents a les obres i serveis contractats.

- b) Haver complert les seves obligacions en matèria d'informació i formació respecte dels treballadors que hagin de prestar serveis en el centre de treball.

Per altra banda, quan es tracta de la coordinació d'activitats en el sector de la construcció, les mesures descrites en el capítol IV de l'RD 171/2004 per a l'empresari principal, d'acord amb la disposició addicional primera del mateix reglament, aquestes seran responsabilitat del contractista, tal com s'estableix a l'art. 2.1.h de l'RD1627/1997.

6. Mitjans de coordinació

Un cop rebuda la informació de CAE i previ a l'inici de les activitats, els empresaris concurrents en el centre de treball han d'establir els mitjans de coordinació que considerin necessaris i pertinents per al compliment dels objectius. Els mitjans de coordinació són els recursos que poden emprar-se en el centre de treball per dur a terme la CAU. Es regulen en el capítol V del RD 171/2004 i en concret l'article 11 recull una llista no exhaustiva de possibles mitjans de coordinació.

La iniciativa per a l'establiment dels mitjans de coordinació correspon en primer lloc a l'empresari titular del centre de treball, o bé a l'empresari principal en funció del tipus de relació de coordinació existent. Els mitjans de coordinació s'hauran d'actualitzar quan no resultin adequats per al compliment dels objectius.

Cada empresari ha d'informar als seus treballadors respectius sobre els mitjans de coordinació establerts. Quan els mitjans de coordinació establerts requereixin la presència de recursos preventius en el centre de treball o la designació d'una o més persones encarregades de la coordinació d'activitats empresarials, es facilitaran als treballadors les dades necessàries per permetre'ls la seva identificació.

Sense descartar qualsevol altre mitjà que estableixin les empreses concurrents mitjançant la negociació col·lectiva, i tenint en compte els establerts en la normativa de prevenció de riscos laborals per a determinats sectors i activitats, es consideren mitjans de coordinació qualsevol dels següents:

- L'intercanvi d'informació i de comunicacions entre les empreses concurrents.
- La celebració de reunions periòdiques entre les empreses concurrents.
- Les reunions conjuntes dels comitès de seguretat i salut de les empreses concurrents. En el cas d'empresaris que no disposin d'aquests comitès, seran igualment vàlides les reunions que es mantinguin amb els delegats de prevenció.

- La impartició d'instruccions.
- L'establiment conjunt de mesures específiques de prevenció dels riscos existents en el centre de treball que puguin afectar als treballadors de les empreses concurrents o de procediments i protocols d'actuació.
- La presència al centre de treball dels recursos preventius de les empreses concurrents.
- La designació d'una o més persones encarregades de la coordinació de les activitats preventives.

6.1 Coordinador d'activitats preventives

En els articles 13 i 14 del RD 171/2004 es desenvolupen els aspectes relatius a la designació de la figura de Coordinador, així com les seves funcions i facultats. La designació d'una o més persones encarregades de la coordinació de les activitats preventives es considera mitjà de coordinació preferent quan es donin dues o més de les següents condicions:

- Quan en el centre de treball es realitzin, per una de les empreses concurrents, activitats o processos reglamentàriament considerats com perillosos o amb

riscos especials que puguin afectar la seguretat i salut dels treballadors de les altres empreses presents.

- Quan hi hagi una especial dificultat per controlar les interaccions de les diferents activitats desenvolupades en el centre de treball que puguin generar riscos qualificats com greus o molt greus.
- Quan hi hagi una especial dificultat per evitar que es desenvolupin en el centre de treball activitats incompatibles entre si des de la perspectiva de la seguretat i la salut dels treballadors.
- Quan hi hagi una especial complexitat per a la coordinació de les activitats preventives degut al nombre d'empreses i treballadors concurrents, del tipus d'activitats desenvolupades i de les característiques del centre de treball.
- La persona o les persones encarregades de la coordinació de les activitats preventives seran designades per l'empresari titular del centre on els treballadors desenvolupin la seva activitat.

Finalment, quan parlem de la persona encarregada de la coordinació, convé matisar que és una figura totalment diferent del/la coordinador/a de seguretat i salut en les obres de construcció, de manera que no s'han de confondre.

El/la coordinador/a de seguretat i salut en les obres de construcció ve regulat en l'article 3 de l'RD 1627/1997, i estableix que, quan en l'execució de l'obra intervingui més d'una empresa, o una empresa i treballadors autònoms, o bé diversos treballadors autònoms, el promotor ha de designar un/a coordinador/a en matèria de seguretat i salut durant l'execució de l'obra. La mateixa obligació existeix quan en la fase de projecte intervé més d'un/una projectista, denominant-se en aquest cas coordinador/a de seguretat i salut durant l'elaboració del projecte d'obra. Quan sigui procedent, la designació de tots dos coordinadors/es podrà recaure en la mateixa persona. Entre les seves funcions:

- Organitzar la coordinació d'activitats empresarials prevista en l'article 24 de la LPRL.
- Aprovar el pla de seguretat i salut elaborat pel contractista.
- Coordinar les accions i realitzar funcions de control de l'aplicació correcta dels mètodes de treball.

- Garantir que els/les contractistes i, si s'escau, els/les subcontractistes i els/les treballadors autònoms, apliquin de manera coherent i responsable els principis de l'acció preventiva que regula l'article 15 de la LPRL.

6.2 Recurs preventiu

Aquesta figura ha de ser nomenada per l'empresari/a, i se li atribueix la funció de vigilar el compliment i comprovació de l'eficàcia de les activitats preventives.

Es consideren recursos preventius, d'acord amb l'article 32 bis. de la LPRL:

- a) Un o diversos treballadors designats per l'empresa.
- b) Un o diversos membres del servei de prevenció propi de l'empresa.
- c) Un o diversos membres del servei de prevenció aliè concertat per l'empresa.

L'empresari/a podrà assignar la presència de forma expressa a un o diversos treballadors de l'empresa que, sense estar inclosos en cap dels tres apartats anteriors, reuneixin els coneixements, la qualificació i l'experiència necessaris en les activitats o processos que fan necessària la seva presència i comptin amb la formació preventiva corresponent, com a mínim l'equivalent a la de nivell bàsic en PRL. No obstant això, podran donar-se situacions en què per la perillositat de l'activitat o degut a determinades circumstàncies, es puguin generar riscos de tal gravetat que sigui convenient que el recurs preventiu disposi també d'uns coneixements específics per a la prevenció d'aquests riscos concrets.

En l'art. 32 bis de la PRL es regula la necessitat que els recursos preventius siguin suficients en nombre per vigilar el compliment de les activitats preventives, havent de romandre en el centre de treball durant el temps en què es mantingui la situació que determini la seva presència.

Així mateix, la normativa també estableix que la presència de recursos preventius en el centre de treball també pot ser utilitzada per l'empresari/a en casos diferents dels que preveu l'article 32 bis de la LPRL, sempre que sigui compatible amb el compliment de les seves funcions. És a dir, podran realitzar una altra activitat preventiva o productiva fins i tot de forma simultània amb aquestes funcions de vigilància, sempre que aquestes no es vegin perjudicades i així estigui previst en la planificació de l'activitat preventiva o pla de seguretat i salut en el seu cas.

Referent al sector de la construcció, la presència dels recursos preventius correspon a cada contractista, és a dir, a la persona física o jurídica que assumeix contractualment davant el promotor, amb mitjans humans i materials propis o aliens, el compromís d'executar la totalitat o part de les obres amb subjecció a un projecte i un contracte. L'objectiu fonamental d'aquesta figura en l'obra serà la de vigilar el compliment de les mesures incloses en el pla de seguretat i salut en el treball i comprovar l'eficàcia d'aquestes, sense perjudici de les obligacions del coordinador en matèria de seguretat i salut durant l'execució de l'obra. El mateix pla de seguretat i salut determinarà la forma de dur a terme la presència dels recursos preventius.

7. Responsabilitats en matèria de CAE

La manca d'aplicació de procediments en matèria de CAE per part de les empreses donarà lloc a responsabilitats administratives, així com, si és el cas, a responsabilitats penals i civils pels danys i perjudicis que puguin derivar-se, tal com regula l'article 42.1 de la LPRL per als incompliments de prevenció de riscos laborals, i en general, per part de qualsevol empresari que disposi de treballadors per compte d'altri, als quals haurà de garantir la seva seguretat i salut.

Les infraccions administratives en matèria de coordinació d'activitats empresarials vénen tipificades com a greus o molt greus, en els articles 12 i 13 de Reial Decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social (LISOS). En canvi, quan es cometin aquestes mateixes infraccions però es tracti d'activitats reglamentàriament considerades com a perilloses o amb riscos especials, les infraccions passen

a qualificar-se com a molt greus, segons els punts 7 i 8a de l'article 13 de la LISOS. Es consideren activitats que poden suposar la comissió d'una infracció molt greu, d'acord amb la disposició addicional 12 del RD 39/1997, les incloses en l'Annex I:

- a) Treballs amb exposició a radiacions ionitzants en zones controlades segons Reial Decret 53/1992.
- b) Treballs amb exposició a substàncies o barreges causants de toxicitat aguda de categoria 1, 2 i 3, i en particular a agents cancerígens, mutagènics o tòxics per a la reproducció.
- c) Activitats en què intervenen productes químics d'alt risc i són objecte de l'aplicació de Reial Decret 886/1988.
- d) Treballs amb exposició a agents biològics dels grups 3 i 4.
- e) Activitats de fabricació, manipulació i utilització d'explosius, inclosos els articles pirotècnics i altres objectes o instruments que continguin explosius.
- f) Treballs propis de mineria a cel obert i d'interior, i sondejos en superfície terrestre o en plataformes marines.
- g) Activitats en immersió sota l'aigua.
- h) Activitats en obres de construcció, excavació, moviments de terres i túnels, amb risc de caiguda d'altura o sepultament.
- i) Activitats de la indústria siderúrgica i la construcció naval.
- j) Producció de gasos comprimits, líquats o dissolts o utilització significativa dels mateixos.
- k) Treballs que produeixin concentracions elevades de pols silici.
- l) Treballs de riscos elèctrics d'alta tensió.

A més de les responsabilitats exigibles a cada empresa concurrent i de forma individual, segons procedeixi, quan es contracta o subcontracta la pròpia activitat, l'article 42.3 del RD 5/2000 estableix per a l'empresa principal una responsabilitat solidària de l'acompliment de les obligacions en matèria de prevenció per part de les empreses contractades o subcontractades, sempre que:

- > S'estableixi una contracta o subcontracta d'obres o serveis que es correspongui amb els de la pròpia activitat.
- > La infracció es produeixi durant el període de contracta o subcontracta i en el seu centre de treball.
- > Aquest mateix article considera que els pactes que s'estableixin entre empreses a fi d'eludir, en frau de llei, aquestes responsabilitats són nuls i no produiran cap efecte. La LISOS preveu una infracció molt greu quan es subscriuguin aquest tipus de pactes.

La responsabilitat solidària també pot esdevenir el pagament de possibles recàrrecs de les prestacions econòmiques del sistema de la Seguretat Social derivades d'un accident de treball o una malaltia professional d'un treballador per compte aliè (d'un 30 a un 50% segons la gravetat de la falta), sempre que es determini que les lesions s'han produït per manca de mesures de seguretat i salut, segons el que preveu l'article 123 de Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, i sempre que l'empresari que respon solidàriament es consideri empresari "infractor".

8. El treballador autònom

El treballador autònom, com qualsevol empresa concurrent al centre de treball, també disposa d'una sèrie de drets i obligacions relatives a la CAE.

Les obligacions que ha de dur a terme l'autònom són les següents:

- Informar la resta d'empreses, abans de l'inici de l'activitat i sempre que es produeixin canvis rellevants, sobre els riscos específics de l'activitat que desenvolupen i que repercuteixen en les tasques dels altres, així com els que puguin generar-se derivats de

l'activitat conjunta. En aquest sentit, informar les mesures preventives per prevenir-los o protegir-se dels mateixos.

- Tenir en compte la informació rebuda per les altres empreses. Si és el cas, procedir a l'adaptació dels procediments de treball i dotar-se dels mitjans necessaris.
- Complir amb les instruccions donades pel titular de la instal·lació, o, si s'escau, l'empresari principal.
- Adoptar els mitjans de coordinació necessaris i/o establir entre tots els mitjans de coordinació pertinents.
- Informar en cas d'accident i situació d'emergència.

D'altra banda, els drets que gaudeix l'autònom són els següents:

- Ser informat i format sobre els riscos de centre de treball, els riscos que projecten les altres empreses sobre l'activitat del treballador autònom, les mesures preventives que s'han adoptat per evitar els riscos i les actuacions en cas d'emergència.
- Rebre les fitxes de seguretat dels productes químics, manuals d'instruccions i qualsevol altra documentació informativa sobre els equips, maquinària i productes químics que l'empresari que el contracta posa a la seva disposició.
- Interrompre la seva activitat i abandonar el lloc de treball sempre que durant la concurrència d'activitats es consideri l'existència d'un risc greu per a la seguretat i salut.

Les sancions administratives que poden derivar-se de possibles incompliments en matèria de coordinació d'activitats empresarials per part de l'autònom vénen també determinades per la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social, donant lloc a sancions que poden ser lleus, greus o molt greus en funció de la magnitud de l'incompliment. En aquest sentit, seria motiu de sanció:

- El fet que l'autònom que realitza la seva activitat en un mateix centre de treball juntament amb altres empreses i treballadors no adopti les mesures de cooperació i coordinació necessàries per a la protecció i prevenció de riscos laborals.
- El fet que l'autònom no informi a la resta de treballadors que concorren en un mateix centre de treball sobre les activitats i treballs que desenvolupi ni tampoc dels perills o riscos que poguessin afectar a la resta de persones.
- En l'àmbit de la Llei Reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció, el fet de subcontractar amb un altre o altres subcontractistes o treballadors autònoms superant els nivells de subcontractació permesos legalment.

9. Eines de gestió

Avui en dia es disposa de programari i plataformes online creades específicament per facilitar l'intercanvi de documentació i la transferència d'informació que estableix la normativa entre empreses concurrents o autònoms en un mateix centre de treball. Aquestes eines estan dissenyades per organitzar i controlar la documentació exigible en PRL dels treballadors, maquinària, centres de treball i tot allò relacionat amb les activitats contractades i subcontractades.

Aquestes eines faciliten el treball de coordinació i ofereixen tot un seguit d'avantatges:

- **Servei d'assessorament:** Suport amb personal especialitzat per guiar els seus clients en les seves obligacions segons la casuística de coordinació d'activitats empresarials particulars per a l'empresa.
- **Gestió dels documents:** Realitzen la validació de la documentació aportada pels contractistes i/o subcontractistes, així com validacions creuades entre documents (ex. la validació de la formació del personal, informació, lliurament de EPI depenen del contingut de l'Avaluació de Riscos aportada per l'empresa).
- **Seguiment de l'estat de la documentació:** Mitjançant un sistema d'alertes, permet a l'empresa verificar en temps real si les contractes i/o subcontractes tenen actualitzada i al dia la documentació requerida (ex. enviament de correus electrònics relacionant aquells documents que no s'han lliurat o que han caducat).
- **Control d'accés al centre:** Generen llistats d'empreses, persones i maquinària autoritzada, segons el compliment de les obligacions a nivell documental.

Amb totes aquestes eines s'aconsegueix:

- **Facilitar** l'intercanvi documental i informació entre empreses concurrents en un mateix centre de treball.
- **Descarregar** documents en diferents dispositius, en qualsevol lloc i verificar-los al moment, estalviar temps en la gestió, donat que són aquests programes o plataformes els qui validen la documentació i realitzen el seguiment de la mateixa, facilitant a l'empresa centrar-se en l'activitat de CAE in situ amb la resta d'empreses que realitzen treballs a les instal·lacions.
- **Disposar** d'una base de dades de clients i proveïdors amb la garantia de l'acompliment documental de les seves obligacions.

10. Procediment de gestió per la CAE

El concepte d'integració de la PRL en el sistema de gestió general de l'empresa està relacionat amb la Llei de PRL quan es fa referència a l'obligació de disposar d'un pla de prevenció de riscos laborals que contingui l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les funcions, les pràctiques, els procediments, els processos i els recursos necessaris per realitzar l'acció de prevenció de riscos a l'empresa.

També el RD 39/1997 quan desenvolupa el contingut del pla, esmenta els procediments organitzatius existents a l'empresa en relació amb la prevenció de riscos laborals. Arribats a aquest punt, un dels procediments seria el que fa referència a la coordinació d'activitats empresarials.

Els beneficis de disposar d'un procediment sobre la coordinació d'activitats preventives per part de cada empresa són múltiples, en el sentit que ajuda a planificar aquesta coordinació, evitant errors freqüents a causa d'una escassa comunicació, així com les improvisacions i els errors, permetent agilitzar i assegurar el coneixement i compliment de totes les actuacions que s'han

de dur a terme, i en definitiva garantir les mesures de prevenció necessàries per a tots treballadors de qualsevol centre de treball, en què hi hagi possibles interaccions i incompatibilitats de les activitats per part de diverses empreses o treballadors autònoms concurrents, sempre que puguin generar riscos per a la seguretat i salut de qualsevol treballador que es trobi present.

El primer pas per elaborar qualsevol procediment s'ha de fer prenent com a referència les característiques i particularitats pròpies de cada empresa, com el sector, activitats de centre, mida, organització de la prevenció, sistema de gestió de prevenció, etc. de manera que cada empresa redacti el seu propi procediment específic en matèria de coordinació que li resulti útil, en funció de si actua com a empresa concurrent, empresari titular o principal. No hi ha un model establert de gestió per a la CAE, encara que és recomanable que el mateix disposi d'uns apartats bàsics que facin referència als objectius, abast, desenvolupament, documentació i persones responsables.

A continuació destaquem una sèrie de recomanacions a tenir en compte per a una correcta elaboració d'un procediment de coordinació d'activitats empresarials:

- Informació concreta, sobretot aquella que pugui afectar a les altres empreses, especialment sobre els riscos que es puguin veure agreujats o modificats per circumstàncies derivades de la concurrència d'activitats.
- Actualització de la informació, especialment quan hi hagi canvis en els procediments de treball, ús d'equips o materials o altres circumstàncies i que siguin rellevants per a la coordinació.
- Deixar sempre constància per escrit de l'intercanvi d'informació entre empreses.
- Seguiment, per part de l'empresa titular o principal, respecte als seus contractes, verificant l'existència d'una política preventiva que ha de formar part del Pla de Prevenció de Riscos Laborals, en la qual es garanteixi la integració de la prevenció en tots els nivells jeràrquics i en cadascuna de les activitats que es realitzen, l'avaluació de riscos i la corresponent planificació preventiva i una organització d'acord amb l'activitat, qualificació del personal en prevenció de riscos laborals i resultats de la sinistralitat laboral registrada.
- Establir una clàusula específica en el contracte signat amb les contractes o subcontractes sobre l'obligatorietat del contractista a complir amb el que es requereix

en matèria de seguretat i salut laboral regit per les normes internes de l'empresa contractant.

- Designar un/a interlocutor/a en els treballs contractats i/o subcontractats. D'aquesta manera l'/la interlocutor/a podrà transmetre la informació i instruccions rebudes als treballadors i alhora, en el cas de possibles canvis en l'activitat, pot informar l'empresari titular i/o principal dels mateixos perquè emeti noves instruccions.
- Per integrar la CAE en la gestió de l'empresa cal involucrar els comandaments directes i a tots els departaments implicats en els treballs. Li correspon al servei de PRL assessorar i guiar a l'empresa en l'activitat de CAE.

11. Documentació de referència

- Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals.
- Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma de el marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.
- Reial Decret 171/2004, de 30 de gener, pel qual es desenvolupa l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals, en matèria de coordinació d'activitats empresarials (RDCA)
- Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el Sector de la Construcció (LSC).
- Reial Decret 1109/2007, de 24 d'agost, pel qual es desenvolupa la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el Sector de la Construcció.
- Reial Decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat en les obres de construcció.
- Reial Decret 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei sobre Infraccions i Sancions (LISOS).
- Llei 20/2007, de 11 de juliol, de l'Estatut del treball autònom.
- Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball. NTP 918: Coordinació d'Activitats Empresarials I.
- Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball. NTP 919: Coordinació d'Activitats Empresarials II.